

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

0. 7. L
1931

INSTRUKCJA WALKI GRANATEM

WARSZAWA 1931

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

0. 7.
1931 L

INSTRUKCJA WALKI GRANATEM

WARSZAWA 1931

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

0. 7.
1931 l.

INSTRUKCJA WALKI GRANATEM

WARSZAWA 1931

GLÓWNA DRUKARNIA
WOJSKOWA
WARSZAWA, PRZEJAZD 10.

BIBLIOTEKA PODRĘCZNA W.I.N.P.	
Nr.	3105
Dział	R.P.

SPIS RZECZY.

WSTĘP.

Str.

1. Uwagi ogólne 1

ROZDZIAŁ A.

WIADOMOŚCI PODSTAWOWE.

1. Charakterystyka granatów i zasady ich użycia.

2. Charakterystyka granatów 1
3. Zasady użycia 1

2. Chwyty granatów do rzutu.

4. Granat z zapalnikiem samoczynnym 4

3. Postawy do rzutów i rzuty.

5. Rodzaje rzutów 6
6. Postawy do rzutów 6
7. Postawa do rzutu stojąc 6
8. Rzut stojąc 6
9. Postawa do rzutu klęcząc 8
10. Rzut klęcząc 9
11. Postawa do rzutu leżąc 10
12. Rzut leżąc 11
13. Postawy do rzutów lewą ręką 12

	Str.
14. Postawa dostosowania do terenu	13
15. Wskazówki do poprawnego rzutu	13
4. Współpraca zespołu walczącego granatami.	
16. Pojęcie zespołu	15
17. Zakres współpracy zespołu	16

ROZDZIAŁ B.

WYSZKOLENIE WE WŁADANIU GRANATEM RĘCZNYM.

1. Zakres, podział, przedmiot i przebieg wyszkolenia.

18. Zakres wyszkolenia	18
19. Przedmiot i podział wyszkolenia	19
20. Przebieg wyszkolenia	19

2. Ćwiczenia wstępne.

21. Cel ćwiczeń wstępnych	20
22. Przedmiot ćwiczeń wstępnych	20
23. Sposoby szkolenia	21
24. Ćwiczenia doskonalące	22
25. Czas trwania lekcji. Ubiór	22

3. Rzucania ostre.

26. Cel rzucań ostrych	23
27. Rozpoczęcie rzucań ostrych	23
28. Rzucania wstępne granatami ślepymi	23
29. Tabela rzucań ostrych	24
30. Udział w rzucaniach ostrych	24
31. Przydział granatów	25
32. Miejsce rzucań. Ubiór	25
33. Zapisywanie i ewidencja wyników	25

4. Ćwiczenia szkolno - bojowe.

	Str.
34. Cel i przedmiot	25
35. Podział ćwiczeń szkolno - bojowych	25
36. Tematy ćwiczeń pojedynczego żołnierza	26
37. Teren do ćwiczeń	31
38. Sprzęt do ćwiczeń	32
39. Tematy ćwiczeń zespołu	32
40. Ćwiczenia szkolno - bojowe z użyciem granatów ostrych	33
Załączniki Nr. 1 — 5	35 — 58

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

DEPARTAMENT PIECHOTY

L. dz. 150/31 / Stud. Reg.

Warszawa, dn. 17 stycznia 1931 r.

ROZKAZ WPROWADZAJĄCY.

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służ-
bowego „Instrukcję walki granatem” $\frac{0. 7.}{1931}$ I.
Równocześnie unieważniam „Instrukcję grena-
djerską” $\frac{P. 3.}{1923}$.

W IMIENIU

MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

II WICEMINISTER

(—) *Fabrycy*

GEN. DYW.

WSTĘP.

Władanie granatem jest łatwe i proste, nie wymaga wyrabiania w żołnierzu specjalnych sprawności w poszczególnych chwytach i rzutach.

1.
Uwagi ogólne.

Opisane w instrukcji chwyt granatów do rzutu, postawy i rzuty, powinny służyć instruktorom za wskazówki rzucania wypróbowanego i zapewniającego dobre wyniki.

Szkolenie należy prowadzić zapomocą pokazów, przechodząc odrazu do właściwego rzutu.

W ten sposób będzie można skrócić czas przeznaczony na rzucanie granatami.

Należy rozbudzić w żołnierzu zamięłowanie do sportowego uprawiania rzucania granatów, dążąc do utworzenia zeń zajmującego przedmiotu nauki i wprowadzając czynnik współzawodnictwa, co przy zgranej współpracy instruktorów i rzucających da najlepsze wyniki.

ROZDZIAŁ A.

WIADOMOŚCI PODSTAWOWE.

1. Charakterystyka granatów i zasady ich użycia.

Granaty ręczne są środkiem walki na najbliższe odległości. Działają one odłamkami skorupy, ci-

2.
Charaktere-

rystyka
granatów.

śnieniem powietrza i wrażeniem wywoływanem przez wybuch.

Granaty zaczepne działają siłą swego wybuchu w promieniu 3 — 6 metrów. Odłamki z cienkiej blachy mają nieznaczną siłę przebicia w promieniu 10 — 20 m.

Granaty obronne działają głównie odłamkami, które mają dużą siłę przebicia w promieniu do 100 m. Używać tych granatów można tylko z ukrycia. Działanie ich zmusza nieprzyjaciela do krycia się i utrudnia mu użycie broni. Nadają się one szczególnie do działania przeciw celom poza osłoną, których nie można osiągnąć strzałem karabinowym.

Są również w użyciu granaty specjalne, do których zaliczamy: spalające, dymne, łzawiące.

Granaty spalające mają własność spalania (topienia) materiałów nie poddających się zwykłemu płomieniowi. Używa się ich do niszczenia różnych przedmiotów, nawet metali.

Granaty dymne służą do wytwarzania sztucznej mgły, stanowiącej nieprzejrzystą zasłonę.

Granaty łzawiące dają przy wybuchu pewną ilość gazów, wywołujących łzawienie. Używa się ich do usunięcia przeciwnika z miejsc zakrytych i źle przewietrzanych, np. schronów, głębokich rowów, zabudowań.

3.
Zasady
użycia.

Granat ręczny jest bronią pojedynczego żołnierza, która uzupełnia, ale nigdy nie zastępuje ręcznej broni palnej w walce na najbliższe odległości.

Ogólna zasada w walce granatami brzmi: *rzucić rądo, lecz daleko i celnie*. Należy bowiem pamiętać o tem, że granat źle rzucony nie szkodzi nieprzyjacielowi, może być nawet przez niego odrzucony zpowrotem; powoduje w każdym razie niepotrzebne zużycie amunicji, której dostarczanie podczas walki jest bardzo trudne.

Granatu używa się w natarciu i obronie w tych położeniach walki, gdy żołnierz znajduje się od nieprzyjaciela w tak bliskiej odległości, z której nie może go zwalczyć strzałem karabinowym.

Granaty ręczne rzucane bezpośrednio przed starciem się wręcz, są bardzo skuteczne w łamaniu ostatniego oporu nieprzyjaciela. Oddają szczególne usługi w walce w terenie umocnionym, pełnym zagłębień i osłon sztucznych lub naturalnych, w walce w miejscowościach, w lesie i w nocy.

W obronie, odpierając szturm nieprzyjaciela, można utworzyć przy pomocy granatów ręcznych zaporę ogniową na bardzo bliskie odległości.

Zasadniczo najczęściej używa żołnierz granatu bez rozkazu, z własnej inicjatywy. Powinien też być w tym kierunku szkolony, aby umiał zdecydować się w odpowiedniej chwili na użycie granatu.

Ogień zaporowy (zespołu walczącego granatami), oddany na rozkaz dowódcy jako ogień salwami, lub ciągły (kolejno po sobie następujące rzuty), wywiera wielkie wrażenie moralne na nieprzyjacielu.

Zadaniem bojowym, w którym działanie zespołu granatami ma szczególne znaczenie, jest zwijanie zagłębień terenowych, odcinków okopów, lub umocnień w walkach w miejscowościach.

W walce z kawalerją nieprzyjacielską, w chwili gdy zbliży się ona na odległość około 100 m rzuca

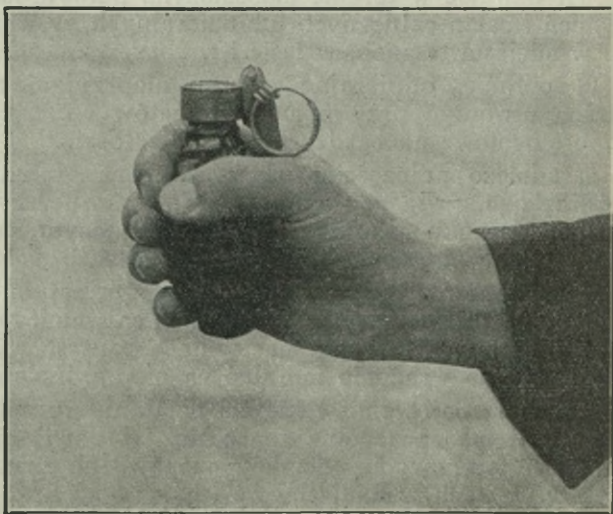
się przed konie salwy granatów ręcznych. Korzystniej jest rzucać granaty raczej za wcześnie, niż za późno, aby wybuchły przed końmi, a nie za nimi.

Również samochody pancerne można zwalczać na bardzo bliskich odległościach zapomocą granatów ręcznych. Rzuca się je z miejsc zakrytych, rowów, domów, z pod mostów, na drogę tak, aby wybuchły pod samochodem.

2. Chwyty granatów do rzutu.

4. Granat z zapalni-

Ująć granat zapalnikiem do góry w prawą rękę pełną dłońią, cztery palce od zewnątrz, kciuk od wewnątrz.

Rys. 1

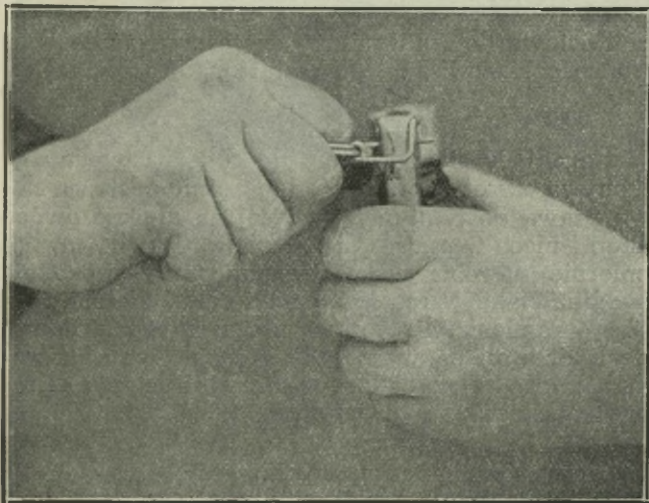
Środek dłoni ciśnie na ogon dźwigni.

Trzymać granat mocno, lecz bez wysiłku (rys. 1).

kiem samoczynnym.

Aby odbezpieczyć zapalnik samoczynny, należy unieść granat trzymany w prawej dłoni przed siebie, tak, by kółko przetyczki było zwrócone w stronę piersi. Włożyć palec wskazujący lewej ręki w kółko przetyczki. Obrócić kółko w stronę prawego ramienia, wówczas haczyk przetyczki odepnie się. Lekkim pociągnięciem wyciągnąć odpiętą przetyczkę z przewodu. Granat jest odbezpieczony.

Przy szkoleniu leworęcznych, trzymać granat w lewej ręce jak wyżej, skręcając w celu odbezpieczenia lewą ręką w przegubie ku sobie tak, aby kółko przetyczki było zwrócone w prawo (rys. 2).

Rys. 2.

3. Postawy do rzutów i rzuty.

5.
Rodzaje
rzutów.

Zasadniczym rodzajem rzutu, w którym należy szkolić każdego żołnierza, jest rzut ręką zgiętą, przy jednoczesnym zamachu całego ciała. Jest to najbardziej celowy sposób rzutu, gdyż zazwyczaj jest znany każdemu żołnierzowi przed wcieleniem w szeregi, jako rzut kamieniem, przy grze w piłkę i t. d.

Można rzucać granaty również ręką wyprostowaną. Ten rodzaj rzutu jest celowy z postawy leżącej i z za węgła.

6.
Postawy
do rzutów.

Granaty ręczne rzuca się we wszelkich postawach: stojącej, z miejsca i z rozbiegu, klęcząc, wreszcie leżąc.

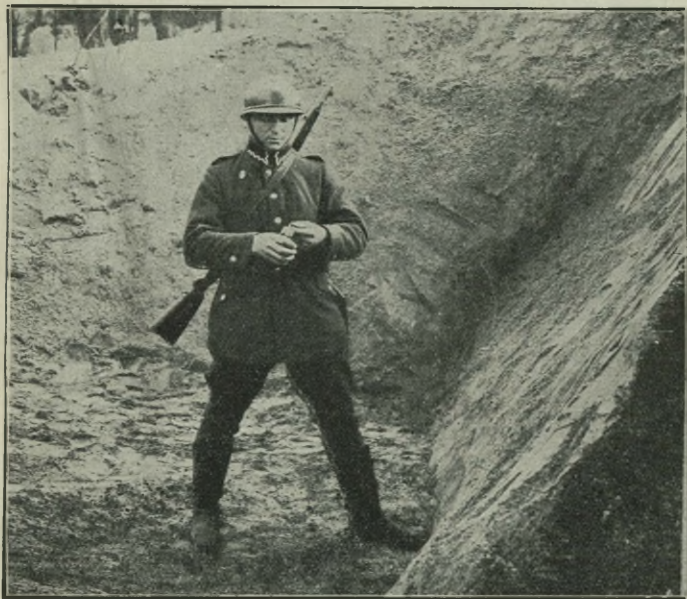
Postawę do rzutu należy dostosowywać do właściwości stanowiska, jego kształtu, głębokości i wielkości.

7.
Postawa
do rzutu
stojąc.

Rzucający staje frontem do celu, następnie wykonywa zwrot w prawo, jednocześnie odstawia nogę prawą do tyłu, mniej więcej na długość dwóch stóp i nieco w prawo. Ciężar ciała rozkłada równomiernie na obie nogi, ręce opuszcza swobodnie wzdłuż ciała, wzrok zwraca na cel w kierunku lewego ramienia. Przybrana postawa będzie dobra, jeśli pozwoli na wykonanie głębokiego ruchu wahadłowego całym ciałem w kierunku lewego i prawego ramienia. Nogi przy tym ruchu ugina się.

8.
Rzut stojąc.

Po przybraniu postawy według § 7, rzucający odbezpiecza granat według przepisów zawartych w § 4. Przenosi ciężar ciała na nogę prawą, ugina-

Rys. 3.

jąc ją a prostując nogę lewą i podnosząc zlekka lewą piętę. Całym tułowiem i ugiętą ręką prawą bierze jak największy zamach ku tyłowi, naprężając jednocześnie wszystkie mięśnie. Dla lepszego zamachu ugina lewą rękę swobodnie przed piersiami. Następnie rzuca granat, wzmacniając rzut ruchem całego ciała ku przodowi. Cały ruch przy wykonywaniu rzutu powinien być ciągły. Siłę rzutu wzmacnia przede wszystkim należyta praca mięśni nóg i tułowia (rys. 3, 4, 5).

Rys. 4.

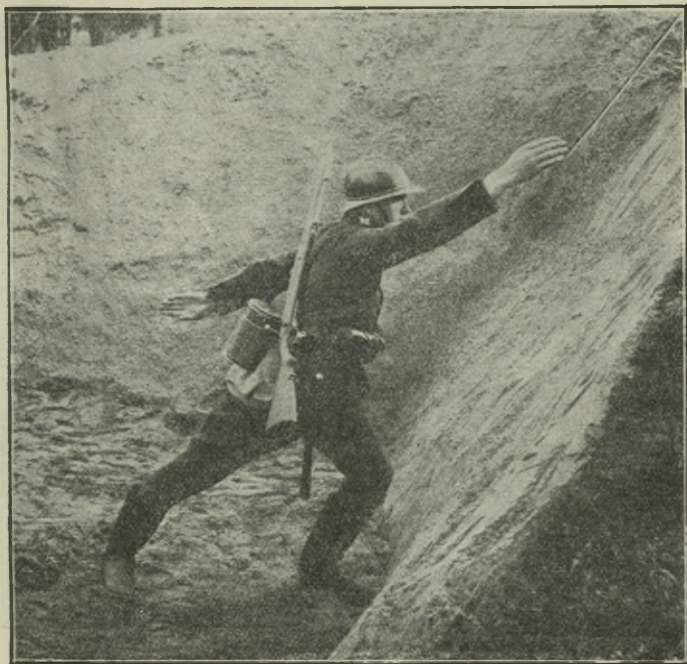
Ruch tułowia ku tyłowi jest ruchem stosunkowo powolnym i głębokim. Ruch do przodu jest jak naj-silniejszym rozprężeniem. Ruch ku tyłowi powinien przejść w ruch do przodu bez zatrzymania się.

9.
Postawa
do rzutu
klęcząc.

Rzucający staje frontem do celu, następnie wykonywa zwrot w prawo, klęka na lewe kolano, prawą nogę wyprostowuje, wzrok zwraca na cel.

Przybrana postawa będzie dobra, jeśli pozwoli wykonać wahadłowy ruch całym ciałem w płaszczyźnie rzutu.

Przy tym ruchu nogę prawą ugina się.

Rys. 5.

Po przybraniu postawy według § 9, rzucający odbezpiecza granat. Przenosi zgiętą rękę prawą wraz ze skłonem tułowia w tył, poza nogę prawą, którą silnie ugina w kolanie. Lewą rękę ugina swobodnie przed piersiami. Następnie rzuca granat, wzmacniając rzut energicznym przerzuceniem ciężaru ciała z tyłu ku przodowi, prostując gwałtownie nogę prawą. Tym samym zamachem pada wprzód (rys. 6, 7, 8).

10
— Rzut
klęcząc

Rys. 6.

11.
Postawa
do rzutu
leżąc.

Rzucający, leżąc brzuchem na ziemi, unosi lekko ciało, opierając się na przedramionach i palcach stóp, podciąga lewą nogę zgiętą do przodu w prawo tak, aby udo leżało prostopadłe do osi ciała i następnie przekręca się na lewy bok, aby zwolnić prawą rękę.

Przybrana postawa będzie dobra, jeśli pozwoli na swobodne wykonanie ruchów ręką prawą.

Rys. 7.

Po przybraniu postawy według § 11, rzucający odbezpiecza granat, następnie odpychając się dłonią lewej ręki od ziemi, bierze tułowiem wraz z ugiętą przed pierśmi prawą ręką jak największy zamach ku tyłowi, uginając przytem zlekka prawą nogę. Następnie rzuca granat, wykonywając rękoma ruch podobny jak przy rzucie z postawy klęczącej.

Tym samym zamachem pada wprzód (rys. 9, 10, 11).

12.
Rzut leżąc.

Rys. 8.

W wypadku kiedy uniesienie tułowia celem wzięcia zamachu jest z jakichkolwiek powodów niemożliwe, należy rzut wykonać jedynie samym zamachem ręki, leżąc na brzuchu, boku, lub na plecach.

13.

Postawy
do rzutów
lewą ręką.

Wszystkie powyższe postawy są przewidziane do rzutu ręką prawą. Postawy do rzutu ręką lewą przyjmuje się, wykonywając ruchy w kierunku przeciwnym i na przeciwną nogę.

Postawami temi posługują się tylko leworęczni.

Rys. 9.

Postawa do rzutu w czasie walki musi być dostosowana do terenu, w jakim znajduje się rzucający.

Przybierając jakąkolwiek postawę, musi rzucający pamiętać, aby dała ona jak najwięcej wygody do jak najlepszego rzutu i możliwie nie wystawiała go na niebezpieczeństwo rażenia go przez nieprzyjaciela (rys. 12).

Granaty należy rzucać zasadniczo łukiem stromym, ponieważ w ten sposób najłatwiej razić cel ukryty za zasłoną.

14.

**Postawa
dostosowana
do terenu.**

15.

Wskazówki

Rys. 10.

[do popraw-
nego rzutu.

Rzut płaski stosuje się zwykle do celów odkry-
tych, znajdujących się na dalszej odległości.

Donośność przy rzutach w postawie stojącej
można powiększyć przez podskok w czasie rzutu.
Podskok wykonywa się na prawej nodze, w czasie
przechylania ciała ku tyłowi. Odpowiednio wyko-
nany podskok pozwala powiększyć donośność rzu-
tu o 2 do 5 m.

Na poprawne wykonanie rzutu w nakazanym kie-
runku wywiera duży wpływ ustawienie prawej no-
gi, wysuniętej ku tyłowi. Odgrywa ona rolę steru.
Zbytne jej przesunięcie w prawo powoduje zbo-
czenie rzutu w lewo i odwrotnie.

Rys. 11.

4. Współpraca zespołu walczącego granatami.

Przez zespół walczący granatami, należy rozumieć grupę żołnierzy, która w danym czasie i miejscu wykonywa pewne zadanie bojowe przy użyciu granatów ręcznych. Ilość żołnierzy w zespole nie jest ściśle określona. W drużynie strzeleckiej może być kilka zespołów, a w niektórych chwilach walki całą drużynę strzelecką walczącą granatami należy uważać za jeden zespół.

16.
Pojęcie
zespołu

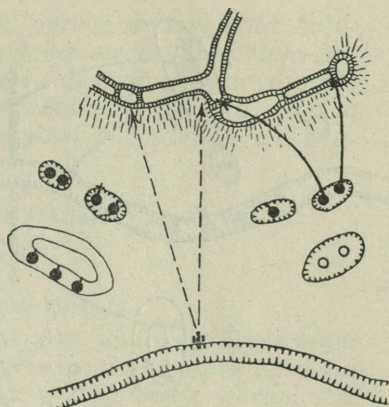
Rys. 12.

17.
Zakres
współpracy
zespołu.

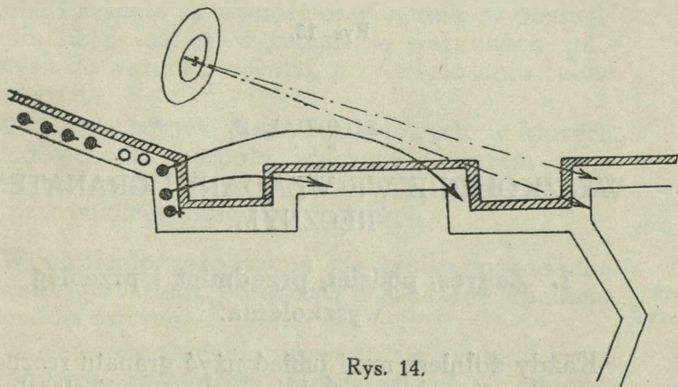
Wykonywanie ognia granatami ręcznymi przez zespół przybiera najczęściej postać działania, w którym rzucają granaty jeden, lub dwóch najlepiej rzucających z zespołu, reszta zaś dostarcza granatów, lub też ubezpiecza rzucających. Pracą zespołu kieruje jego dowódca.

Podobnie przedstawia się współpraca w zespole złożonym z dwóch żołnierzy, z których jeden rzuca, a drugi kieruje tym ogniem z miejsca, z którego dobrze widać cel.

Ogień salwami i ogień ciągły oddaje cały zespół na rozkaz dowódcy do wskazanego przez niego celu.

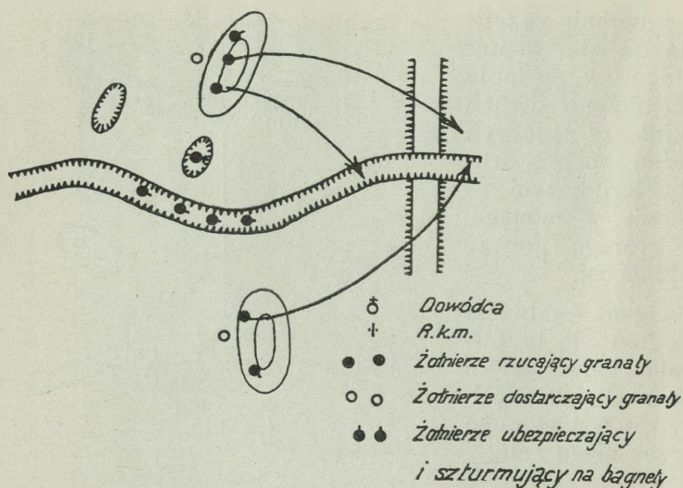

Rys. 13.

Rys. 14.

Rysunki 13, 14, 15 przedstawiają przykłady ugrupowania zespołu do walki granatami.

Rys. 15.

ROZDZIAŁ B.

WYSZKOLENIE WE WŁADANIU GRANATEM
RĘCZNYM.1. Zakres, podział, przedmiot i przebieg
wyszkolenia.

18
Zakres
wyszkolenia.

Każdy żołnierz musi umieć użyć granatu ręcznego w obronie własnej. Żołnierze kompanij strzeleckich i szwadronów linjowych muszą umieć użyć granatu ręcznego na najbliższe odległości we wszelkich okolicznościach walki.

Ćwiczenia granatami, oprócz wyszkolenia bojowego mają znaczenie wychowawcze, wyrabiają bowiem szybkość orientacji i decyzji, przyzwyczajają żołnierza do śmiałego obchodzenia się z tą potężną bronią oraz do bezwzględnej dokładności we władaniu nią.

Wyszkolenie w walce granatem dzieli się na:

- a) ćwiczenia wstępne,
- b) rzucania ostre,
- c) ćwiczenia szkolno-bojowe.

Ćwiczenia wstępne mają na celu wyrobienie technicznej sprawności we władaniu granatem ręcznym we wszelkich postawach w dogodnych warunkach.

Rzucanie ostre ma wyrobić w żołnierzach pewność siebie w obchodzeniu się z ostrym granatem.

Ćwiczenia szkolno-bojowe mają wyrobić w żołnierzu i zespole sprawność oraz zgranie w posługiwaniu się granatem w terenie, w warunkach zbliżonych do warunków walki, przy zwalczaniu celów bojowych.

Ćwiczenia bojowe jednostek bojowych, w których skład wchodzi zespoły walczące granatem ręcznym, należą do zakresu wyszkolenia bojowego i nie są przedmiotem niniejszej instrukcji.

Wyszkolenie rozpoczyna się krótką pogadanką o walce granatami, połączoną z pokazem działania granatów ostrych.

W ciągu wyszkolenia prowadzi się naukę o broni (granatach) równoległe z ćwiczeniami wstępnymi.

Rzucania ostre i ćwiczenia szkolno-bojowe należy rozpocząć jak najwcześniej, aby ćwiczeniami wstępnymi nie nużyć żołnierzy.

19.

**Przedmiot
i podział
wyszkolenia.**

20.

**Przebieg
wyszkolenia.**

Umiejętność władania granatem ręcznym należy w dalszym ciągu rozwijać zapomocą ćwiczeń doskonalących.

Wyszkolenie w użyciu granatów ręcznych trwa zasadniczo przez cały czas służby żołnierza.

Zupełne jednak wyszkolenie w tym zakresie powinien żołnierz otrzymać w ciągu pierwszych 6 miesięcy służby w szeregach; szkolenie w następnych okresach ma wyłącznie charakter doskonalenia.

W ciągu okresu wyszkolenia pojedynczego żołnierza należy przerobić ćwiczenia wstępne, oraz zapoczątkować ćwiczenia szkolno-bojowe. W następnych miesiącach, do czasu ukończenia wyszkolenia podstawowego, poświęcając pewną ilość czasu na ćwiczenia doskonalące, należy główny nacisk kłaść na ćwiczenia szkolno-bojowe i rzucania ostre.

Ćwiczenia szkolno-bojowe należy prowadzić równolegle, w ramach czasu przeznaczonego na wyszkolenie bojowe.

2. Ćwiczenia wstępne.

21.
Cel ćwiczeń
wstępnych.

Ćwiczenia wstępne są podstawą, na której opiera się dalsze wyszkolenie żołnierza. Zadaniem ich jest nauczenie żołnierza dalekiego i celnego rzutu granatem ze wszystkich postaw, oraz zachowania niezbędnych środków ostrożności przy obchodzeniu się ze sprzętem.

22.
Przedmiot
ćwiczeń
wstępnych.

Ćwiczenia wstępne obejmują naukę:

- a) chwytów granatów,
- b) przybierania postaw,
- c) rzutów granatami ćwiczebnymi i ślepymi.

Pewną sprawność w rzucaniu żołnierz w większości wypadków przynosi z sobą do wojska. Celem wyszkolenia jest podnieść i rozwinąć tę umiejętność w odniesieniu do broni i nauczyć stosowania jej w warunkach walki.

Rozpoczynając zatem wyszkolenie we władaniu, należy sprawdzić, którzy z żołnierzy umieją rzucać, jak daleko, jak celnie, a którzy wogóle rzucać nie potrafią. Tych należy wydzielić i rozpocząć z nimi systematyczną naukę rzutu. Z pozostałymi prowadzić naukę rzutu w formie lekcji doskonalących. Lekcje te będą polegały na wprowadzaniu żołnierza w przyjmowaniu najodpowiedniejszej postawy i na doskonaleniu rzutu.

Szkoląc, nie należy przerabiać *oddzielnie* poszczególnych czynności składowych władania granatem aż do osiągnięcia doskonałości w ich wykonywaniu lecz przystąpić jak najszybciej do nauki całkowitej czynności i rzucania, najprzód w najdogodniejszej postawie, t. j. stojącej.

W odniesieniu do rzutu należy wysuwać kolejno wymagania, co do:

- a) dalekości rzutu,
- b) celności rzutu.

Skoro żołnierz opanował prawidłowo władanie granatem w pewnej postawie, należy przejść do ćwiczeń doskonalących w tejże postawie, i przystąpić do ćwiczeń wstępnych w innej.

Najwięcej czasu należy poświęcić na ćwiczenia wstępne w postawie leżącej, jako najtrudniejszej.

Należy pamiętać, że przy rzucaniu granatem ręcznym, nie chodzi bynajmniej o zachowanie pewnych przepisanych form, ale o takie wyzyskanie pracy

23.
Sposoby
szkolenia.

mięśni całego ciała, aby osiągnąć rzut jak najdalszy i najcelniejszy.

Należy przeto poprawiać u rzucających zasadniczo te tylko czynności we władaniu granatem ręcznym, które widocznie wpływają ujemnie na wskazane wyżej właściwości rzutu albo grożą niebezpieczeństwem rzucającemu i jego otoczeniu.

Poza tem należy żołnierzowi pozostawić pewną swobodę w przybieraniu postaw i wykonywaniu rzutu.

Wyszkolenie prowadzi się początkowo na placu ćwiczeń, następnie na rzutni szkolnej granatami ćwiczebnymi oraz ślepem.

24.
Ćwiczenia
doskonalące.

Ćwiczenia doskonalące, jako dalszy ciąg ćwiczeń wstępnych, mają rozwinąć umiejętność władania granatem, zmechanizować wszystkie czynności przy sprzęcie i wyrobić szybkość w ich wykonywaniu.

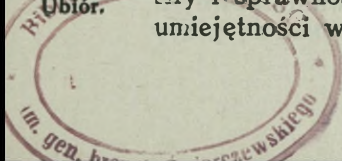
Poleca się prowadzić te ćwiczenia w formie zawodów, aby wyrobić w żołnierzach sportowe zamiłowanie do władania granatem i spowodować przez to ich doskonalenie się poza godzinami zajęć.

Ćwiczenia te przerabia się na rzutni szkolnej.

Należy dążyć do osiągnięcia donośności rzutu co najmniej na 40 m, przy zachowaniu celności (granaty powinny padać w promieniu 3 m od celu).

25.
Czas trwania
lekcji
Ubiór.

Rzut jest krótkim, lecz wytężonym wysiłkiem prawie wszystkich mięśni, a jego dobroć zależy od siły i sprawności fizycznej rzucającego, oraz od umiejętności wyzyskania ich.

Przy prowadzeniu wyszkolenia należy, ze względu na stopniowy rozwój sił ćwiczącego, nie ćwiczyć dłużej niż $\frac{1}{2}$ godziny dziennie, a to celem uniknięcia przemęczenia.

Na ćwiczenia doskonalące wystarczy przeznaczyć 10 do 15 minut w dniu, na których ćwiczenia te są przewidziane.

Początkowo przerabia się lekcje bez oporządzenia i uzbrojenia; w miarę postępów należy ćwiczyć w oporządzeniu i z bronią.

3. Rzucania ostre.

Rzucania ostre są dalszym ciągiem wyszkolenia we władaniu granatem ręcznym i mają na celu:

- a) oswojenie żołnierza z działaniem granatów ostrych, aby używał ich bez obawy, jako sprzętu dobrze sobie znanego,
- b) zapoznanie go z siłą ich wybuchu,
- c) wykazanie żołnierzowi naocznie skutków działania granatów i wartość ich w walce.

Do rzucania granatów ostrych przystępuje się z chwilą, gdy żołnierze poznali już w dostateczny sposób budowę granatów ręcznych, nauczyli się obchodzić z nimi i kiedy nabrali pewnej wprawy zarówno w rzucie, jak i w obchodzeniu się z granatem ręcznym.

Każde rzucanie ostre należy poprzedzać rzucaniem w tych samych warunkach tego samego typu granatów ślepych, z zachowaniem wszystkich przepisów bezpieczeństwa.

26.

Cel rzucań ostrych.

27.

Rozpoczęcie rzucań ostrych.

28.

Rzucania wstępne granatami ślepych.

29.
Tabela
rzucania
ostrych.

L. p. rzucania	Postawa	Ilość granatów	Rodzaj granatów	Odległość do celu	Rodzaj celu	Uwagi
1	Stojąc	1	Zaczepny	20—25 m	Tarcze lub figury	Bez ryn- sztunku
2	Stojąc	1	Zaczepny	20—25 m	Tarcze lub figury	Ubiór patro- lowy w masce
3	Stojąc	1	Obronny	20—25 m	Tarcze lub figury	Ubiór polowy
4	Kłęcząc	1	Zaczepny	25—30 m	Tarcze lub figury	Ubiór patro- lowy w masce

30.
Udział
w rzucaniach
ostrych.

Rzucania ostre przewidziane powyższą tabelą przeprowadza się z żołnierzami kompanij strzeleckich i szwadronów linjowych.

W innych pododdziałach pułków piechoty i kawalerji żołnierze przeprowadzają rzucania ostre Nr. 1 i Nr. 2.

Żołnierze innych rodzajów broni przechodzą tylko rzucanie Nr. 1.

Ilość granatów ostrych, przeznaczonych do celów wyszkolenia (rzucania ostre i pokazy), ustala co-roczenie Ministerstwo Spraw Wojskowych.

31.
Przydział
granatów.

Rzucania ostre mogą się odbywać wyłącznie na rzutni specjalnej do rzucania granatów ostrych.

32.
Miejsce rzu-
cań.
Ubiór.

Wszyscy ćwiczący powinni nosić hełmy, bez względu na to, w jakim ubiorze występują.

Wyniki rzucań ostrych notuje się w „Zestawieniu rzucania granatami” (wzór jak załącznik Nr. 5), które odpowiada „Kompanijnej książce strzelania”.

33.
Zapisywanie
i ewidencja
wyników.

Ponadto wyniki klasyfikacyj i rzucania poszczególnych żołnierzy notuje się w „Karcie rzucania granatami” (wzór jak załącznik Nr. 6).

4. Ćwiczenia szkolno-bojowe.

Ćwiczenia szkolno-bojowe mają na celu nauczyć żołnierza i zespół sprawnego władania granatem w terenie do celów bojowych, przy bojowym zachowaniu się rzucającego (rzucających).

34.
Cel i przed-
miot.

Obejmują one ćwiczenia w przystosowaniu postawy do terenu, szybkiego uchwycenia celu i wykonania rzutu w danych warunkach terenowych, z uwzględnieniem wymagań bojowych. Szkolą one zespół we współpracy bojowej.

W ćwiczeniach tych szkoli się żołnierza w unikaniu rażenia go granatem nieprzyjaciela, czyto przez krycie się za najbliższą zasłoną, czyto przez przypadnięcie do ziemi, jak najdalej od upadłego granatu, czyto wreszcie przez zdecydowane odrzucenie granatu.

Wszystkie te sposoby, a szczególnie ostatni, wymagają szybkiej decyzji, siły woli i zręczności, które to zalety należy w żołnierzu wyrabiać.

Część ćwiczeń szkolno-bojowych należy powtórzyć o zmroku i w nocy aby przyzwyczaić żołnierza do działania granatem w złych warunkach oświetlenia.

Ćwiczenia szkolno-bojowe wiążą się ściśle z innymi ćwiczeniami, w czasie których szkoli się żołnierza w użyciu różnego sprzętu bojowego, a zespoły o różnym uzbrojeniu we współdziałaniu w walce.

Stąd ćwiczenia szkolno-bojowe należy umiejętnie łączyć z wyszkoleniem strzeleckim, wyszkoleniem w walce na bagnety i wyszkoleniem bojowym.

35.

Podział
ćwiczeń
szkolno-
bojowych.

Ćwiczenia szkolno-bojowe dzielą się na ćwiczenia:

- a) pojedynczego żołnierza,
- b) zespołu.

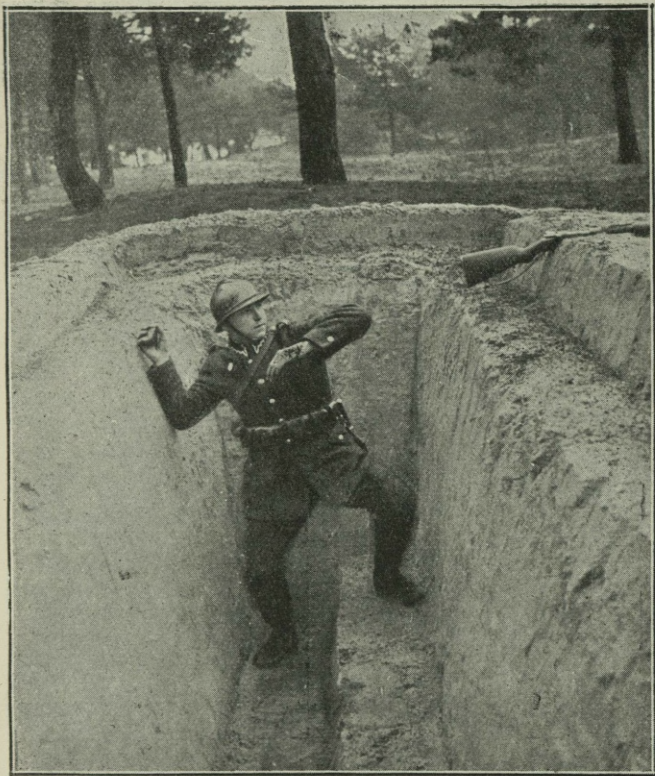
36.

Tematy
ćwiczeń
pojedyncze-
go żołnierza.

Tematy ćwiczeń szkolno-bojowych pojedynczego żołnierza mogą być tak rozmaite, jak rozmaity może być teren i położenie bojowe.

Rzeczą instruktora będzie wybrać je, dostosować do odpowiedniego położenia bojowego w danym terenie, urozmaicić i przeprowadzić ćwiczenie odpowiednio do postępów wyszkolenia.

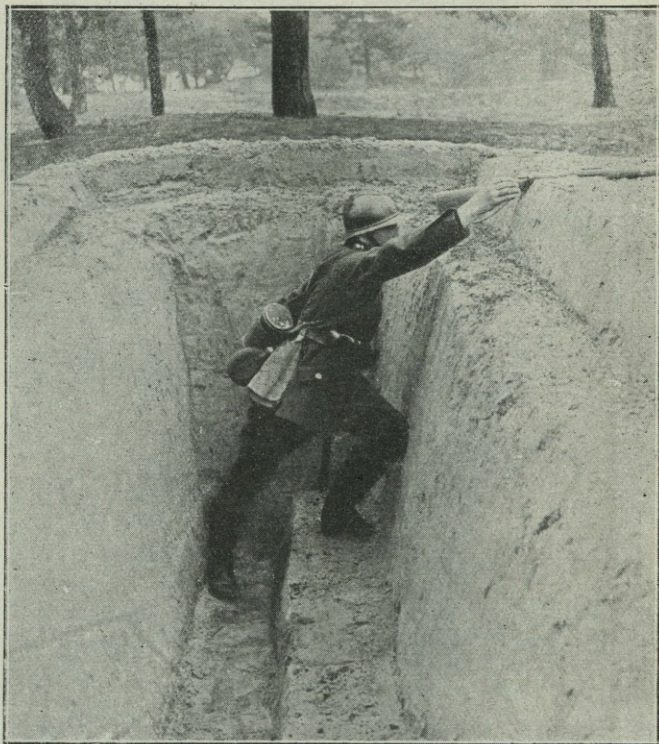
Przy sposobności tych ćwiczeń należy wyrabiać w żołnierzu samodzielny sąd, czy może liczyć na skutek wywołany rzuceniem granatu, czy korzystniej będzie poczekać na odpowiednią chwilę, np. zbliżenie się celu, wreszcie, czy nie lepiej użyć karabina.

Rys. 16.

Zważywszy najczęstsze potrzeby bojowe, prze-
robić należy:

- a) dobieranie postaw do terenu i rzucanie
z tych postaw,

Rys. 17.

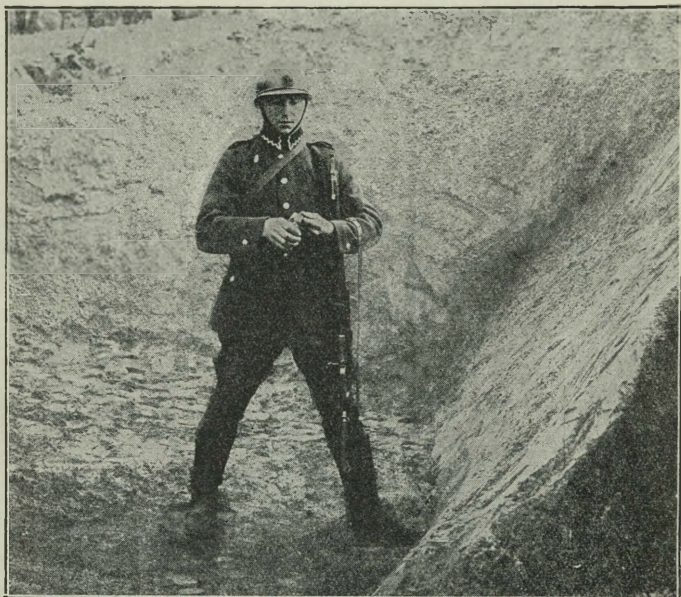
b) rzuty w warunkach szczególnych:

- 1) rzut z okopu (rys. 16, 17),
- 2) rzut z leja do okopu i odwrotnie,
- 3) rzut z leja do leja,

Rys. 18.

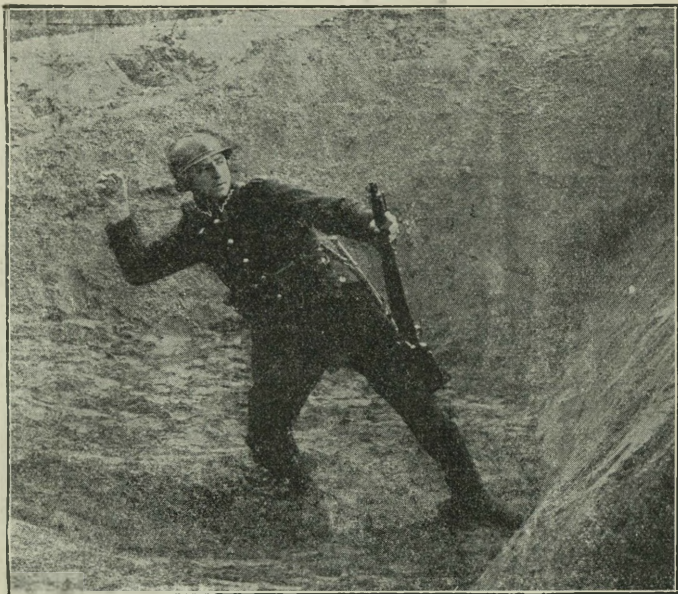
- 4) rzut w biegu,
- 5) rzut boczny i z za węgła (rys. 18),

Rys. 19.

- 6) rzut z okna,
- 7) rzut wzdłuż okopu za poprzecznice,
- 8) rzut w lesie,
- 9) rzut w masce przeciwgazowej,
- 10) rzut z karabinem w ręce (rys. 19, 20, 21),
- c) natychmiastowe odrzucenie granatów przeciwnika, które padły tuż koło rzucającego.

Następne ćwiczenia mogą być oparte na założeniach bojowych ze służby czujki i szperacza, lub też walki małych zespołów piechoty.

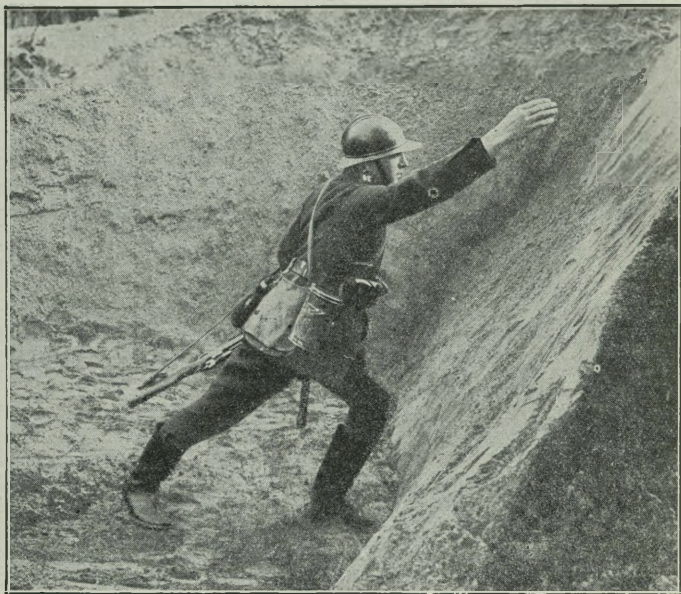

Rys. 20.

Ćwiczenia te należy w miarę możliwości łączyć z ćwiczeniami szkolno-bojowymi strzeleckimi, lub wyszkoleniem bojowym. W takich wypadkach należy jednak zawsze stworzyć położenia bojowe, wymagającego użycia granatu ręcznego.

Ćwiczenia szkolno-bojowe przeprowadza się początkowo w terenie odpowiednio przygotowanym, to znaczy na polu ćwiczeń granatami. W miarę rozwoju wyszkolenia, należy je przenieść w teren cwi-

37.
Teren
do ćwiczeń.

Rys. 21.

czeń bojowych, jak najwięcej urozmaicony i usprawniający użycie granatu.

38.
Sprzęt
do ćwiczeń.

Ćwiczenia szkolno-bojowe przeprowadza się zasadniczo granatami ćwiczebnymi lub ślepymi. Cele oznaczać można małymi tarczami, manekinami, lub przedmiotami terenowymi.

39.
Tematy

Przy ćwiczeniach szkolno-bojowych zespołu szkoli się współpracę poszczególnych żołnierzy, regulowa-

na przez dowódcę przy wykonywaniu zadań z pomocą granatów ręcznych.

ćwiczeń
zespołu.

Poniższe tematy ćwiczeń podaje się przykładowo.

- a) Rzucanie granatem do celu niewidocznego i kierowanie ognia jedynie według rozkazów obserwatora, lub dowódcy jak np.:
 - 1) rzut z głębokiego rowu,
 - 2) rzut ponad niskim zabudowaniem, murem i t. d.
- b) Ćwiczenia w wykonywaniu ognia zespołowego salwami (lub ciągłego).
- c) Zwijanie odcinka rowów (lub też wgłębień terenowych).
- d) Obrona rowu strzeleckiego (wgłębienia terenowego) przeciw nieprzyjacielowi nacierającemu wzdłuż rowu.
- e) Oczyszczanie bronionego budynku.

Ćwiczenia te należy oprzeć na założeniach z walki zespołów piechoty, w warunkach wymagających użycia granatów ręcznych.

Teren do ćwiczeń, oraz sprzęt, jak przy ćwiczeniach szkolno - bojowych pojedynczego żołnierza.

Ćwiczący występują w ubiorze i rynsztunku patrolowym lub też polowym.

Pod koniec ćwiczeń szkolno-bojowych należy przeprowadzić 1 — 2 ćwiczeń pojedynczego żołnierza w rzutach, w warunkach szczególnych (§ 36, b), z użyciem granatów ostrych (zaczepnych). Wybór tematu ćwiczeń pozostawia się do uznania dowódcom pododdziałów.

40.
Ćwiczenia
szkolno-
bojowe
z użyciem
granatów
ostrych.

Ćwiczenia te można przeprowadzać w terenie dowolnym, przestrzegając przepisów o organizacji rzucania i warunków bezpieczeństwa, obowiązujących na rzutni granatów ostrych.

W szczególności należy baczyć, aby zarówno rzucający, jak i instruktor, chronili się po rzucie granatu za przygotowaną zasłonę, zabezpieczającą ich przed rażeniem odłamkami.

Ćwiczenia tego rodzaju przeprowadza się tylko z żołnierzami kompanij strzeleckich i szwadronów linjowych.

ZAŁĄCZNIKI

OF THE
JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., U.S.A.
Subscription price, Five Dollars Per Annum in Advance
Entered as Second-Class Matter, May 2, 1917
Postpaid
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917
Authorized by Act of October 3, 1917
Copyright, 1917, by American Medical Association
All rights reserved

SAFACXNIXI

SPIS RZECZY.

Str.

Załącznik Nr. 1.

RZUTNIA SZKOLNA.

1. Tymczasowa	39
2. Stała	39

Załącznik Nr. 2.

RZUTNIA DO GRANATÓW OSTRYCH.

1. Cel rzutni	41
2. Teren na rzutnię	41
3. Miejsce i zachowanie się oddziału na rzutni	41
4. Kierownictwo rzucania	42
5. Dostarczanie, przygotowanie i umieszczanie granatów na rzutni	43
6. Oczyszczanie rzutni z niewybuchów	44
7. Rejon bezpieczeństwa	44

Załącznik Nr. 3.

POLE DO ĆWICZEŃ GRANATAMI.

1. Miejsce i urządzenie	47
-----------------------------------	----

Załącznik Nr. 4.

KLASYFIKACJA.

1. Cel klasyfikacji	49
2. Czas przeprowadzenia klasyfikacji	49

	Str.
3. Sposób klasyfikacji	49
4. Próby klasyfikacji	50
5. Próba w rzucaniu na odległość	50
6. Próba w rzucaniu do celu	51
7. Tabela klasyfikacyjna	52
8. Odznaka grenadjerska	53

Załącznik Nr. 5.

ZESTAWIENIE RZUCAŃ GRANATAMI . . .	55
------------------------------------	----

Załącznik Nr. 6.

KARTA RZUCAŃ GRANATAMI	57
----------------------------------	----

RZUTNIA SZKOLNA.

Do urządzenia tymczasowej rzutni szkolnej wystarczy wybrać kawał terenu miękkiego i płaskiego o wymiarach: 60 m długości, 20 — 40 m szerokości (zależnie od ilości ćwiczących). Na tym terenie wykreśla się pasy o szerokości 2 m zapomocą wapna lub ostro zakończonego kija. Co 5 metrów zaznacza się odległości, również zapomocą linii.

Rzutnia w ten sposób przygotowana zupełnie wystarcza do prowadzenia wyszkolenia.

Jeśli warunki na to pozwalają, urządza się rzutnię szkolną stałą, również w terenie płaskim i miękkim, w pobliżu koszar. Linje wykreślone w terenie zastępują nasypy, umocnione darniną o kilkunastu centymetrach szerokości i wysokości, biegnące równolegle do siebie w odstępach dwumetrowych. Długość rzutni wynosi 60 m.

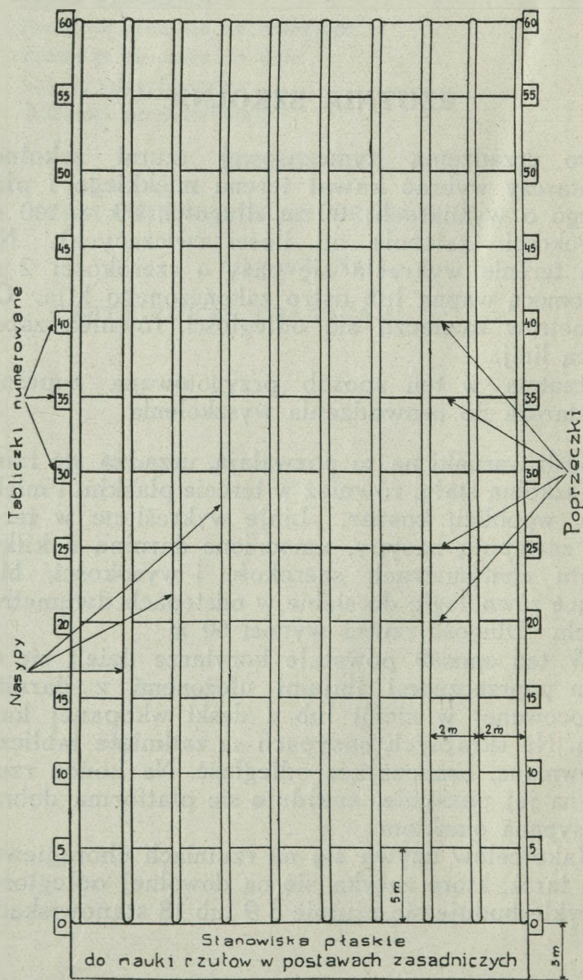
W ten sposób powstałe korytarze dzieli się co 5 m poprzecznymi linjami ułożonemi z darniny umocowanej w ziemi lub z deski wkopanej katem. Na skrajnych nasypach są zatknięte tabliczki drewniane, oznaczające odległość. Na końcu rzutni, na jej poziomie, znajduje się platforma dobrze wysypana piaskiem.

Jako celów używa się na rzutniach chorągiewek lub tarcz, które zatyka się na dowolnej odległości. Zwykle buduje się rzutnie o 9 lub 18 stanowiskach.

1.
Tymczasowa.

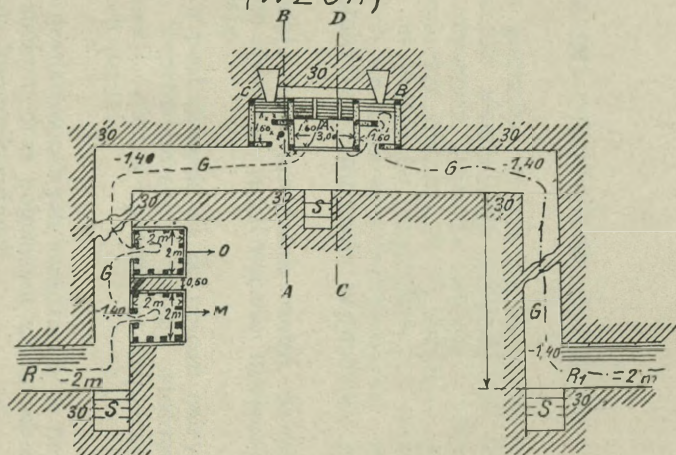
2.
Stała.

Rys. 22 przedstawia rzutnię stałą o 9 stanowiskach.

RZUTNIA DO GRANATÓW OSTRYCH

(WZÓR)

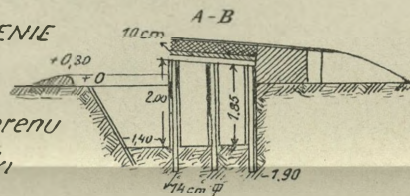

OBJAŚNIENIE

▮ Peryskopy

30 Nasyp nad powierzchnią terenu

≡≡≡ Stanowiska pokryte i daszki

A Stanowisko dla rzucającego

B Schron dla rzucającego

C Schron dla instruktora

G Rów okrężny komunikacyjny

O Miejsce na ostrzenie granatów i na zapalniki

RiR1 Rowy dla oddziałów

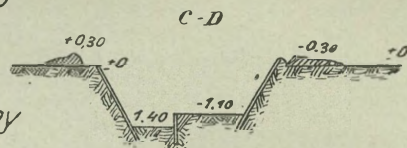
S Schody wyjścia z rowów

M Magazyn na granaty

---- Droga dojścia rzucającego

- - - - Droga odejścia " "

***** Droga instruktora

Rys. 23.

RZUTNIA DO GRANATÓW OSTRYCH.

Rzutnia do granatów ostrych ma zapewnić oddziałowi możliwość swobodnego prowadzenia wyszkolenia w używaniu granatów ostrych i jednocześnie zabezpieczyć ćwiczących od działania odłamków oraz od następstw przypadkowych wybuchów, mogących się zdarzyć nawet najlepiej wyszkolonym żołnierzom z amunicją najlepszego gatunku.

Rys. 23 podaje wzór urządzenia rzutni, do którego należy się stosować, jeżeli warunki miejscowe na to zezwalają.

W wypadku posługiwania się do rzucania ostrych urządzeniami improwizowanymi należy stosować się do organizacji ćwiczeń i przepisów bezpieczeństwa, podanych poniżej.

Rzutnię do granatów ostrych urządza się w terenie płaskim, suchym oraz położonym zdala od zabudowań i dróg komunikacyjnych.

Oddział przybywający do rzucania wprowadza się do rowu „R”. *Rowu tego nie wolno opuszczać nikomu bez rozkazu.* W rowie „G”, na stanowiskach, w schronach i magazynach nie wolno palić. Żołnierze zebrani w rowach „R” i „R₁”, chroniąc

1.
Cel rzutni.

2.
Teren
na rzutnię

3.
Miejsce
i zachowa-
nie się
oddziału
na rzutni.

się pod daszek, siadają na stopniach. Obok rowu „G” znajduje się magazyn „M” na granaty, gdzie umieszcza się same granaty bez zapalników, w ilości zależnej od stanu rzucających. Obok za ścianą grubości 50 m jest schron „O”, gdzie znajdują się zapalniki i gdzie żołnierze nadzorem podoficera ostrzą granaty tuż przed odejściem na stanowisko „A”. Do schronu „O” przychodzi po 2 żołnierzy. Na stanowisko do rzucania udają się pojedynczo na sygnał kierownika rzuć.

Na stanowisku „A” podczas rzutu znajduje się tylko rzucający i instruktor. Instruktor ustawia się z lewej strony rzucającego tak, aby mógł obserwować czynności rzucającego. Natychmiast po rzucie biegnie rzucający do schronu „B”, a instruktor do schronu „C”. Instruktor i rzucający obserwują przez peryskop w swoich schronach działanie granatu.

Po wybuchu, na znak instruktora, rzucający opuszcza schron „B” i bez zatrzymania się udaje rowem „G” do rowu „R₁”, gdzie melduje się u podoficera nadzorującego.

W rowie „R₁” zbierają się wszyscy ci, którzy rzucanie już odbyli.

4.
Kierownictwo
rzuć.

Kierownikiem rzuć ostrych musi być oficer, który jest osobiście odpowiedzialny za ściśle przestrzeganie bezpieczeństwa, przepisów porządku i zachowanie się oddziału na rzutni. Kierownik rzuć pełni zwykle równocześnie czynność instruktora.

Instruktor powinien zachować zupełny spokój i wpływać uspokajająco na żołnierzy, którzy okazują zdenerwowanie.

Należy zawsze zorganizować na rzutni pomoc sanitarną.

Zadaniem instruktora na stanowisku jest dawać wskazówki rzucającemu i zapobiegać jego omyłkom; obserwuje się zwłaszcza odbezpieczanie granatu. Rozkazy wydaje instruktor przy pomocy silnego gwizdka. Pojedynczym gwizdkiem przywołuje pierwszego żołnierza, który ze schronu „O” udaje się rowem „G” na stanowisko „A”. Dwa gwizdki oznaczają, że granat został rzucony. Następnie pojedynczy gwizdek oznacza, że pierwszy żołnierz ukończył rzucanie. Ten sam gwizdek przywołuje jednocześnie na stanowisko następnego żołnierza. Dalej postępuje się w ten sam sposób. Nadzór w rowie „R” i „R₁” pełnią wyznaczeni podoficerowie. Instruktor prowadzi zestawienie rzucania w schronie „C”.

Dostarczanie granatów na rzutnię powinno się odbywać zawsze zgodnie z przepisami o obchodzeniu się i przewożeniu granatów ostrych.

Granaty o samoczynnym działaniu, przeznaczone do rzucania, składa się w magazynie „M”. Zapalniki zaś w schronie „O”. Nie wolno tych części umieszczać razem. Podoficer nadzorujący sprzęt jest obecny przy ostrzeniu granatów w schronie „O”, biorąc w tym celu nie więcej jak 2 granaty do ostrzenia. Wszystkie granaty naostrzone muszą być zużyte. Pod żadnym pozorem nie wolno znosić ich zpowrotem do magazynu, lub do koszar. Wstęp do schronu „O” dozwolony jest oficerowi prowadzącemu rzucanie, podoficerowi nadzorującemu sprzęt, oraz żołnierzowi, który w danej chwili ostrzy granat.

5.

Dostarczanie, przygotowanie i umieszczanie granatów na rzutni.

6.
Oczyszczanie
rzutni
z niewybu-
chów.

Granatów niewybuchłych nie wolno ruszać z miejsca. Muszą one być zniszczone na miejscu przez wyszkolonych podoficerów z rozkazu i pod nadzorem oficera kierującego rzucaniem. W celu zniszczenia niewybuchłego granatu należy umieścić obok niego około 100 g materiału wybuchowego (szedyt, trotyl, dynamit i t. p.), do materiału wybuchowego włożyć 2 gramową spłonkę detonującą z lontem Bickforda długości przynajmniej 20 cm. Drugi koniec lontu zapalić zapomocą główki zapalniczki. Gdy lont zacznie się palić należy niezwłocznie oddalić się i ukryć. Czynność tę wykonuje jeden podoficer. W ten sposób należy niszczyć każdy poszczególny niewybuchły granat ostry. Zapalników ostrych niewypalonych, użytych do granatów ładowanych, nie wolno pod żadnym pozorem wykręcać.

7.
Rejon
bezpieczeń-
stwa.

Rzutnia ma rejon niebezpieczny, wewnątrz którego mogą razić odłamki bezpośrednio lub z odbicia. Odłamki granatu obronnego działają w promieniu 100 m od miejsca wybuchu. Mogą się jednak zdarzyć odbicia lub też wyjątkowo silnie odrzucone odłamki, które rażą dalej. Ze względu na tę możliwość przyjmuje się większy rejon, w którym w czasie trwania ćwiczeń nikomu, prócz oddziały ćwiczącego, nie wolno się znajdować.

W terenie płaskim przyjmuje się linię odległą o 200 m od miejsca upadku granatów, jako granicę, wewnątrz której leży rejon niebezpieczny. Przed rozpoczęciem ćwiczeń w rzucaniu ostrymi granatami należy:

- a) podnieść na rzutni na wysokiej tyce chorągiew czerwoną, oznaczającą, że rzutnia

jest czynna; chorągiew ta powinna pozostawać przez cały czas rzucania;

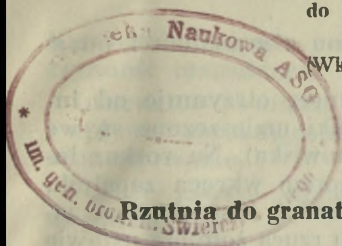
- b) zaciągnąć posterunki bezpieczeństwa, których zadaniem jest niedopuszczać nikogo z osób postronnych do wnętrza pasa niebezpieczeństwa.

Nie wolno rozpoczynać ćwiczenia, dopóki posterunki nie zostały zaciągnięte. Służbę wartowniczą pełnią ludzie z oddziału ćwiczącego, w ilości zależnej od warunków miejscowych. Aby nie przerywać ćwiczenia w czasie zmiany służby wartowników, rozprowadzanie powinno się odbywać na zewnątrz linii ograniczającej rejon bezpieczeństwa.

Załącznik Nr 2

do Instrukcji walki granatami O. 7 I.
1931

(Wkleić w miejsce dotychczasowego
załącznika).

Rzutnia do granatów ostrych (szkolna).

Rzutnia do granatów ostrych ma zapewnić oddziałowi możliwość swobodnego prowadzenia wyszkolenia w używaniu granatów ostrych i jednocześnie zabezpieczyć ćwiczących od działania odłamków oraz od następstw przypadkowych wybuchów, mogących się zdarzyć nawet najlepiej wyszkolonym żołnierzom z amunicją najlepszego gatunku.

Ryc. 23 podaje wzór urządzenia rzutni. Istniejące rzutnie niezgodne z podanym wzorem należy w ciągu roku 1938 przerobić.

Rzutnię do granatów ostrych urządza się w terenie płaskim, suchym oraz położonym zdala od zabudowań i dróg komunikacyjnych.

Drużynę przybywającą do rzucania wprowadza się do rowu „R”. Rowu tego nie wolno opuszczać nikomu bez rozkazu. W rowach, w schronach i na stanowiskach nie wolno palić. Żołnierze zebrani w rowach „R” i „R₁” chronią się pod daszek i siedzą na ławkach lub stopniach. Obok rowu komunikacyjnego „K” znajduje się schron „G” na granaty, gdzie umieszcza się same granaty bez zapalników. Do schronu „G” przychodzi żołnierz i otrzymuje od podoficera jeden granat bez zapalnika. Następnie na sygnał (gwizdek) kierownika

1.
Cel rzutni.

2.
Teren
na rzutnię.

3.
Miejsce
i zachowanie
się oddziału
na rzutni.

rzucania wychodzi ze schronu z granatem i udaje się na stanowisko.

Na stanowisku „A” żołnierz otrzymuje od instruktora zapalnik (zapalniki umieszczone są we wnętrzu „Z” w pobliżu stanowiska). Na rozkaz instruktora i pod jego nadzorem wkłada zapalnik, a następnie wyjmuje zawleczkę. Instruktor w zależności od tego, którą ręką rzuca żołnierz ustawia się z lewej lub z prawej strony rzucającego tak, aby mógł obserwować jego czynności. Po rzuceniu rzucający i instruktor kryją się za przednią ścianą skąd przez peryskopy obserwują działanie granatu.

W wypadku upuszczenia granatu, rzucenia jego w tył, na przedpiersie itp. nieprawidłowych rzutach instruktor i rzucający na rozkaz instruktora „kryj się” kryje się do schronów „S” i „S₁”.

Po wybuchu, na znak instruktora, rzucający udaje się do rowu „R₁” gdzie melduje się u podoficera nadzorującego. W rowie „R₁” zbierają się wszyscy ci, którzy już odbyli rzucanie.

Zarówno na stanowisku rzucającego jak i w rowie w pobliżu schronów nie może się poza instruktorem i rzucającym nikt inny znajdować.

Z oddziału przybywającego do rzucania granatami zaczepnymi wprowadza się do rowu „R” po drużynie. Reszta zaś powinna mieć możliwość oswolenia się z wybuchami przez ich obserwację z odległości gwarantującej bezpieczeństwo.

**4.
Kierownictwo
rzucania.**

Kierownikiem rzucania ostrych musi być oficer (chorąży), który jest osobiście odpowiedzialny za ścisłe przestrzeganie bezpieczeństwa, przepisów porządku i zachowania się oddziałów na rzutni.

Kierownik rzucań pełni zwykle równocześnie czynność instruktora.

Instruktor powinien zachować zupełny spokój i wpływać uspakajająco na żołnierzy, którzy okazują zdenerwowanie.

Należy zawsze zorganizować na rzutni pomoc sanitarną.

Zadaniem instruktora na stanowisku jest dawać wskazówki rzucającemu i zapobiegać jego omyłkom; obserwuje się zwłaszcza wkręcanie zapalnika (prawidłowy uchwyt granatu do rzutu) i odbezpieczanie granatów. Rozkazy dla pozostałych poza rzucającym wydaje instruktor przy pomocy silnego gwizdka. Na pojedynczy gwizdek pierwszy żołnierz ze schronu „G“ udaje się rowem „K“ na stanowisko „A“, a następny żołnierz idzie do schronu „G“. Dwa gwizdki oznaczają, że granat został rzucony. Następny pojedynczy gwizdek oznacza, że żołnierz ukończył rzucanie. Na ten gwizdek, żołnierz który znajdował się w schronie „G“ udaje się na stanowisko „A“, a następny znów z rowu „R“ idzie do schronu „G“. Dalej postępuje się w ten sam sposób. Nadzór w rowie „R₁“ pełnią wyznaczeni podoficerowie. Instruktor prowadzi zestawienie rzucań.

Dostarczanie granatów na rzutni powinno się odbywać zawsze zgodnie z przepisami o obchodzeniu się i przewożeniu granatów ostrych.

Granaty przeznaczone do rzucania składa się w magazynie „G“. Zapalniki zaś razem ze skrzynką ustawia się we wnętrzu „Z“. Nie wolno tych części umieszczać razem. Podoficer nadzorujący sprzęt wydaje osobiście granaty.

5.

**Dostarczanie,
przygotowa-
nie i umie-
szczanie
granatów
na rzutni.**

Wstęp do schronu „G“ dozwolony jest oficerowi prowadzącemu rzucanie, podoficerowi nadzorującemu sprzęt oraz żołnierzowi, który w danej chwili pobiera granat.

Granat z wkręconym zapalnikiem musi być wyrzucony, wykręcać z powrotem zapalnika nie wolno.

6.
Oczyszczanie
rzutni z nie-
wybuchów.

Granatów niewybuchłych nie wolno ruszać z miejsca. Po zakończeniu rzucania przez oddział należy niewybuchłe granaty zniszczyć. W celu zniszczenia takiego granatu należy umieścić obok niego 100 g materiału wybuchowego (szedyt, trotyl, dynamit itp.) i założyć do niego 2 gramową spłonkę detonującą z lontem Bickforda długości przynajmniej 20 cm. Wolny koniec lontu zapalić za pomocą główki zapalniczki. Gdy lont zacznie się palić należy niezwłocznie oddalić się i ukryć. Czynność tę wykonują wyszkoleni podoficer.

W ten sposób należy niszczyć każdy niewybuchły granat ostry. Niewypalonych zapalników ostrych nie wolno pod żadnym pozorem wykręcać.

7.
Rejon bez-
pieczeństwa.

Rzutnia ma rejon niebezpieczny, wewnątrz którego mogą razić odłamki bezpośrednio lub z odbicia. Odłamki granatu obronnego działają w promieniu 100 m od miejsca wybuchu. Mogą się jednak zdarzyć odbicia lub też wyjątkowo silne odrzucone odłamki, które rażą dalej. Ze względu na tę możliwość przyjmuje się większy rejon, w którym w czasie trwania ćwiczeń nikomu, prócz oddziału ćwiczącego, nie wolno się znajdować.

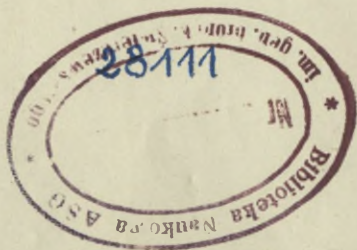
W terenie płaskim przyjmuje się linię odległą o 200 m od miejsca upadku granatów, jako granicę, wewnątrz której leży rejon niebezpieczny.

Przed rozpoczęciem ćwiczeń w rzucaniu ostrymi granatami należy:

- a) podnieść na rzutni na wysokiej tyce chorągiew czerwoną, oznaczającą, że rzutnia jest czynna; chorągiew ta powinna pozostawać przez cały czas rzucania;
- b) zaciągnąć posterunki bezpieczeństwa, których zadaniem jest niedopuszczać nikogo z osób postronnych do wnętrza pasa niebezpieczeństwa.

Nie wolno rozpoczynać ćwiczenia, dopóki posterunki nie zostały zaciągnięte. Służbę wartowniczą pełnią ludzie z oddziału ćwiczącego, w ilości zależnej od warunków miejscowych. Aby nie przerywać ćwiczenia w czasie zmiany służby wartowniczej, rozprowadzenie powinno się odbywać na zewnątrz linii ograniczającej rejon bezpieczeństwa.

284

U w a g a.

Na stronie 33 poczynić w punkcie 40 następujące poprawki: W 3 wierszu od dołu skreślić „(zaczepnych)” a wpisać „(tak zaczepnych jak i obronnych)”.

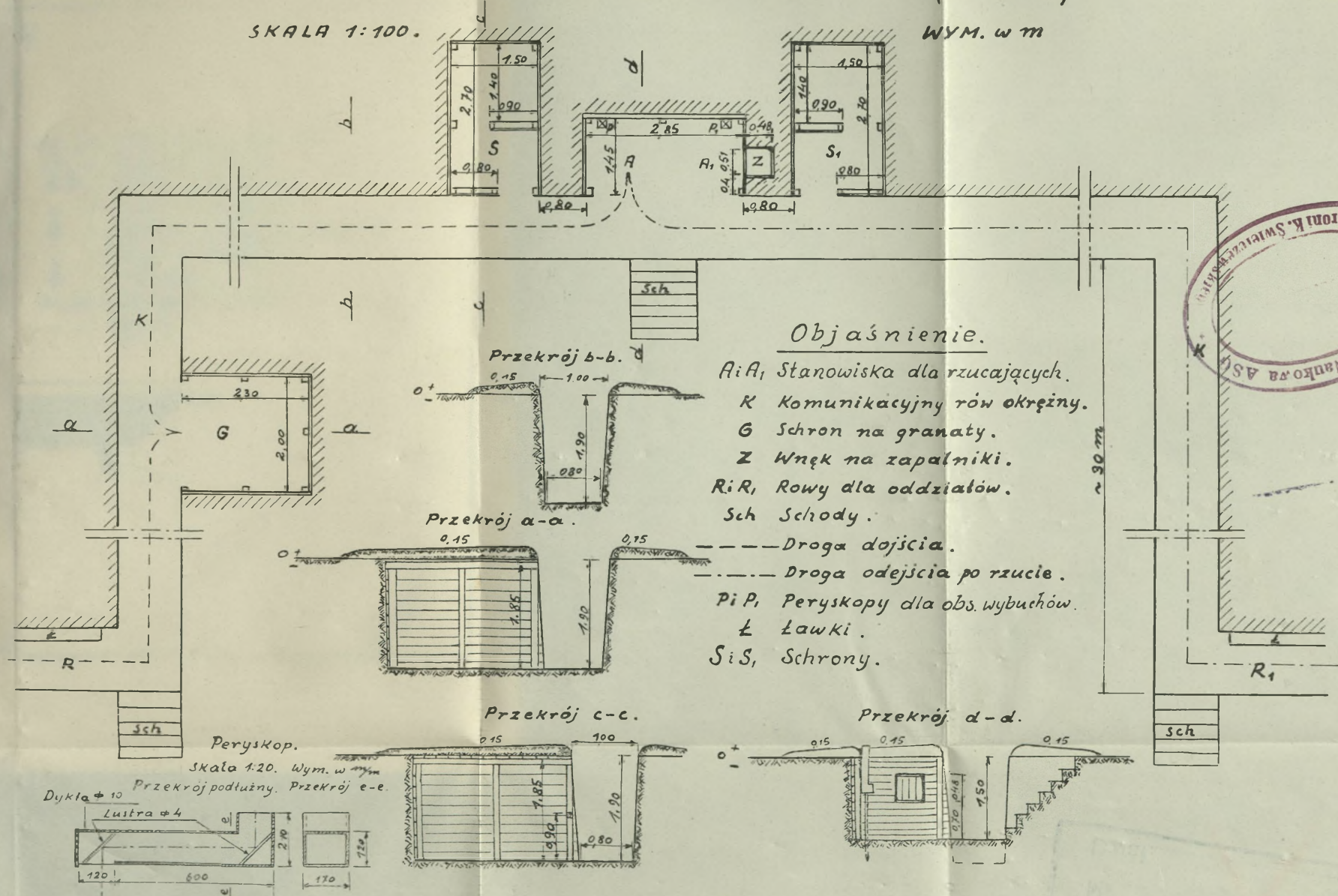
Jako ostatni wiersz na stronie 34 wpisać: „Wzór rzutni szkolno-bojowej podaje ryc. 23-a”.

Na stronie 34 w pierwszym wierszu od góry po słowie „można” wpisać „również”.

RZUTNIA DO GRANATÓW OSTRYCH (SZKOLNA).

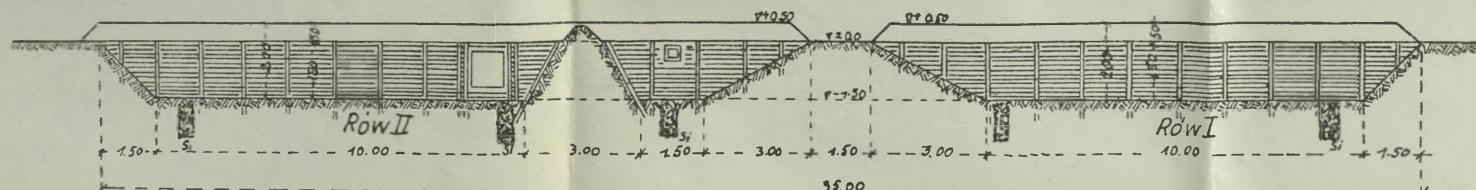
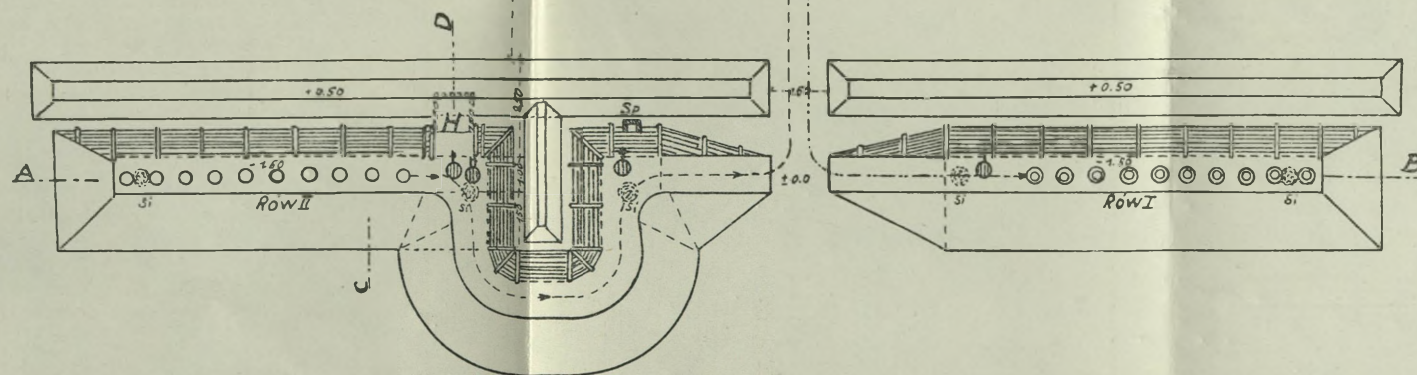
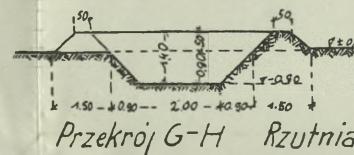
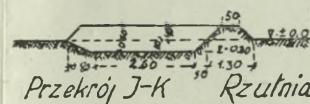
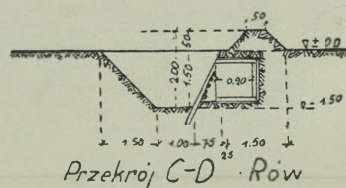
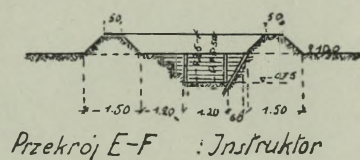
SKALA 1:100.

WYM. w m

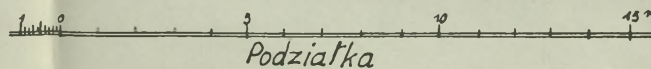

RZUTNIA DO GRANATÓW OSTRYCH (SZKOLNO - BOJOWA)

- ○ ○ = Stanowisko przed rzutem
- H = Nisza na granaty
- ● = Pisarz i dowódca
- S_p = Nisza na zapalniki
- = Podoficer wydający granaty
- L = Miejsce instruktora
- = Instruktor
- W₁, W₂ = Stanowisko rzutowe
- > Wejście
- < Wyjście
- ○ ○ = Stanowiska po rzucie
- = Sanitarjusz

Przekrój podłużny A-B

POLE DO ĆWICZEŃ GRANATAMI.

1.
Miejsce
i urządzenie.

W pobliżu koszar, obok boisk gdzie przerabia się ćwiczenia, wchodzące w zakres wychowania fizycznego, urządza się pole do ćwiczeń szkolno-bojowych granatami.

Urządzenie to składa się z rowów strzeleckich, przeszkód drucianych, wałów ziemnych, lejów od pocisków artyleryjskich i t. d.

Wszystkie rowy należy starannie odziać i w razie potrzeby odvodnić, aby urządzenie lepiej się utrzymywało.

Przeszkody druciane należy sporządzać z drutu gładkiego.

Do urządzeń pola ćwiczeń granatami należy ściana ćwiczebna, służąca do wyszkolenia w rzucaniu granatami do okien i drzwi oraz do rzutów z za węgła.

Buduje się ją z desek, obijając brzegi otworów blachą. Ściana taka wyobraża szczyt domu.

Przykład urządzenia takiego pola podaje rys. 24.

KLASYFIKACJA.

Klasyfikację żołnierzy pod względem umiejętności władania granatem ręcznym przeprowadza się w celu:

- a) sprawdzenia wyników wyszkolenia,
- b) budzenia współzawodnictwa między żołnierzami, a przez to zachęcanie ich do doskonalenia się.

Klasyfikację przeprowadza się w oddziałach po pierwszej koncentracji, t. j. po pierwszych 6 miesiącach służby. Po raz drugi pod koniec czynnej służby żołnierza.

Żołnierzy poddaje się próbom poniżej opisanym i wyniki osiągnięte przez każdego z nich oblicza się w punktach według poniższej tabeli (§ 7).

Do pierwszej klasy zalicza się wszystkich tych, którzy przy próbach osiągnęli w sumie ponad 30 punktów.

Do drugiej klasy zalicza się tych, którzy osiągnęli w sumie od 14 do 30 punktów.

1.
Cel klasyfikacji.

2.
Czas przeprowadzenia klasyfikacji.

3.
Sposób klasyfikacji.

Trzecią klasę stanowią ci, którzy osiągnęli od 1 do 13 punktów.

Zaliczenie do pierwszej klasy przy pierwszej lub przy drugiej klasyfikacji ogłasza się w rozkazie pułkowym na podstawie wniosków dowódców; uprawnia ono do noszenia odznaki grenadjerskiej.

4.
Próby
klasyfikacji.

Każdego szeregowca poddaje się próbom, które pozwalają ocenić jego wartość, zależnie od wrodzonych zdolności i stopnia wyszkolenia, a mianowicie próbie:

- a) w rzucaniu granatów na odległość,
- b) w rzucaniu granatów do celu.

5.
Próba
w rzucaniu
na odległość.

Rzucanie przeprowadza się na rzutni szkolnej. Łata drewniana długości 5 m, podzielona na decymetry, pozwoli dokładnie ocenić odległość między linjami równoległymi.

Każdy żołnierz rzuca trzy razy w postawie stojącej.

Długość rzutu mierzy się od punktu, w którym granat padając dotknął po raz pierwszy ziemi, do linii początkowej, na której stoi rzucając i w kierunku prostopadłym do niej, t. j. bierze się pod uwagę najkrótszą odległość od punktu upadku granatu do linii początkowej, a nie odległość od tego punktu do nóg rzucającego.

Z pośród trzech rzutów bierze się pod uwagę tylko rzuty ważne. Aby rzut był ważny, rzucają-

cemu nie wolno pod żadnym pozorem przekroczyć linii początkowej. Wolno mu natomiast brać rozbieg, wykonywać podskok.

Liczy się najlepszy z trzech wykonywanych rzutów.

Na terenie poziomym wytycza się kwadrat o boku długości 2 m i wykopuje go na głębokości 20 cm. Brzegi mają być pionowe. Na odległości 25 m od środka kwadratu wyznacza się linię początkową, równoległą do jednego z boków kwadratu.

6.
Próba
w rzucaniu
do celu.

Próba trwa 60 sekund. Wykonanie kontrolują dwaj instruktorzy; pierwszy znajduje się w pobliżu kwadratu i liczy rzuty trafione, drugi znajduje się obok rzucającego i według sekudowego zegarka (lub stopera) daje sygnały rozpoczęcia i zakończenia próby oraz liczy rzuty nieważne.

Rzucający rozporządza nieograniczoną ilością granatów, które leżą obok niego na ziemi. Przed sygnałem początkowym rzucający stoi w postawie do rzutu i trzyma granat w prawej ręce (lub lewej, jeżeli nią będzie rzucał).

Rzut jest nieważny, jeśli rzucający przestąpi linię początkową.

Rzuty nieważne odlicza się od rzutów, które trafiły do celu. Granat, który wtoczył się w kwadrat, uderzając przedtem o ziemię obok kwadratu oraz granat, który wpadł w kwadrat, a następnie wyskoczył, liczy się jako rzut ważny.

7.
Tabela
klasyfika-
cyjna.

Tabela niniejsza ułożona jest dla prób, które odbywają żołnierze w lekkim ubiorze (drelach, furażerka) i przy pomocy granatów obronnych, napełnionych suchym piaskiem i zakręconych zakrętką (bez zapalnika), ważących 500 g.

Uzdolnienie	Rzucanie na odległość		Rzucanie do celu	
	Długość rzutu w metrach	Punkty	Ilość granatów trafionych	Punkty
Niedostateczne	Mniej niż 25	0	Mniej niż 5	0
Dostateczne	25	1	5	1
	27	2	6	2
	29	3	7	3
	31	4	8	4
	33	5	9	5
	35	6	10	6
Dobre			11	7
	37	7	12	8
	38	8	13	9
	39	9	14	10
	40	10	15	11
	41	11	16	12
	42	12	17	13
	43	13	18	14
	44	14	19	15
	45	15		

Uzdolnienie	Rzucanie na odległość		Rzucanie do celu	
	Długość rzutu w metrach	Punkty	Ilość granatów trafionych	Punkty
Bardzo dobre	46	16	20	16
	47	17	21	17
	48	18	22	18
	49	19	23	19
	50	20	24	20
	51	21	25	21
	52	22	26	22
	53	23	27	23
	54	24	28	24
	55	25	29	25
	i t. d.	i t. d.	i t. d.	i t. d.

Odznakę grenadjerską, przyznaną na podstawie wyników klasyfikacyjnych, otrzymuje żołnierz od władzy wojskowej. Nosi ją na prawej piersi, na wysokości pierwszego guzika kurtki, na środku, między guzikiem a wszyciem rękawa. Przy noszeniu oporządzenia polowego można jej nie nosić.

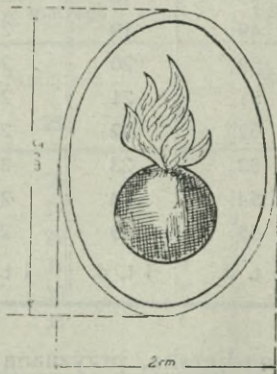
Dwukrotne przyznanie odznaki grenadjerskiej upoważnia właściciela do noszenia jej przy ubiorze cywilnym. W tym wypadku nosi się ją w dziurce prawej klapy surduta.

8.
Odznaka
grenadjerska.

Prawo noszenia odznaki grenadjerskiej przy ubiorze cywilnym ma być odnotowane w zeszycie ewidencyjnym i książeczce wojskowej żołnierza.

O odznakę mogą również ubiegać się oficerowie i podoficerowie, na warunkach określonych w § 2 i 3 niniejszego załącznika.

Wzór odznaki podaje rys. 25.

Rys. 25.

Oddział Miejscowość, data

ZESTAWIENIE RZUCAŃ GRANATAMI.

Warunki rzucania

Stwierdzone braki na rzutni

Obsługę i oddział ćwiczący pouczono o zachowaniu się na rzutni

Rzucanie rozpoczęto o g. ukończono o g.

Ilość granatów na początku ćwiczenia

Po ukończeniu ćwiczenia pozostało

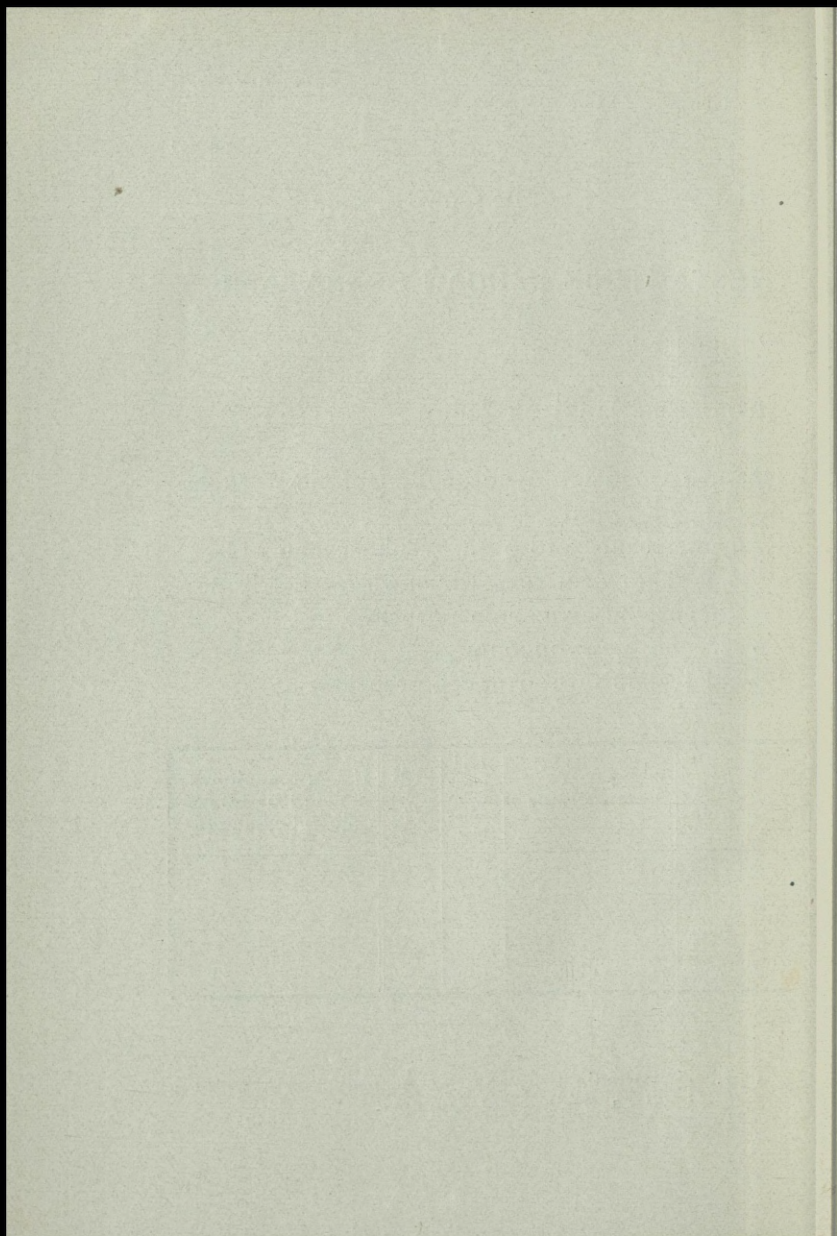
Zniszczono niewybuchów

Uwagi i podpisy kierującego rzucaniem

L. p.	Sto- pień	Nazwisko i imię	Ilość rzuco- nych grana- tów	Ilość nie- wybu- chów	Uwagi o zachowa- niu się i uzdolnie- niu rzucającego

Podpis dowódcy kompanji:

U w a g a, Zestawienie prowadzi się na osobnych arkuszach i układa według dat rzucania.

..... pułk

..... kompanja

KARTA RZUCAŃ GRANATAMI.

Stopień

Nazwisko

K L A S Y F I K A C J E :

I dnia			II dnia		
Osiągnię- ta ilość punktów	Zaliczo- ny do klasy	Otrzymał odznakę grena- djerską	Osiągnię- ta ilość punktów	Zaliczo- ny do klasy	Otrzymał odznakę grena- djerską
Podpis dowódcy kompanji :			Podpis dowódcy kompanji :		

Ma prawo (nie ma prawa) do noszenia oznaki
grenadjerskiej poza służbą czynną (Instrukcja
walki granatami $\frac{O. 7}{1931}$ I. Zał. Nr. 4 § 8).

Dnia

Podpis dowódcy (zastępcy dowódcy) pułku :

Uwaga. Złączyć z książeczką strzelecką karabina (karabinka).

BIBLIOTEKA

ASG

NAUKOWA

896